

TONG YULDUZI

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqib boshlagan

№ 31 (66312)
2001 yil 3 avgust, juma

Sotuvda erkin narxda

MENING FRANSIYADAGI MAKTABIM

1997 yildan 2000 yilgacha Fransiya poytaxti Parij shahrida yashadik. Biz Parijda "Ribera" degan ko'chada istiqomat qilardik. Uyimizdan mashhur "Eifel" minorasi ko'rinib turardi.

Biz uyimizning yonida bo'lgan, "La Fontaine" deb nomlangan fransuz maktabida o'qidik. Ushbu maktab boshlang'ich sinflarni o'qitish uchun mo'ljallangan. Maktabda hamma fanlar fransuz tilida olib boriladi. Men va singlim Adiba quyidagi fanlarni o'qidik: matematika, tarix, sport, fransuz tili, fizika, rasm, ingliz tili, musiqa va boshqalar. O'qish har kuni soat 8.35 da boshlanib, 17.00 da tugaydi. O'quvchilar

kirganlaridan song, 17.00 gacha uning hududini tark etishga haqlari yo'q. Ota-onalar ham maktab hududiga faqat director ruxsati bilan kirishlari mumkin.

Bizning sinflarimiz o'quv jihozlari va qo'llanmalari bilan bezatilgan. Katta televizor, kompyuterlar, xaritalar va turli xil o'quv qollanmalari bor. Men sinfimizdagi o'quvchilarga bizning ona vatanimiz O'zbekiston haqida, o'zbek maktablari haqida bir necha bor

Bugunning bolasi

so'zlab berdim. Toshkent, Samarqand, Buxoro, Xiva shaharlari tasvirlangan rasmlardan panno yasab, sinfimiz burchagiga o'rnatib qo'ydik. Fransuz do'stlarimning O'zbekistonga bo'lgan qiziqichlari yanada ortdi.

"La Fontaine" maktabida shinamgina oshxonasi bor. O'quvchilar soat

o'yinlarni o'ynashadi. Soat 14.00 dan to 17.00 gacha yana o'quv mashg'ulotlari davom ettiriladi.

Shuni aytib o'tish kerakki, chorshanba kunlari fransuz maktablarida dars bo'lmaydi. Shu kuni o'quvchilar muzeylarga, parklarga, kino-teatrlarga borib hordiq chiqarishadi. Shanba va yakshanba kunlari esa o'quvchilar shahardan tashqariga, tog'larga, o'rmonlarga, Atlantika okeaniga dam olgani jo'nab ketishadi.

Fransuz maktablarida o'qish juda qiziqarli. Men va singlim Adiba fransuz tilini o'zlashtirib oldik.

Parijdagi fransuz maktabida o'qib yurganimizda, b'olib o'tgan turli xil va qiziqarli voqealarni keyingi maqolalarimda batafsil yozaman.

Durdona QODIROVA,

Toshkent shahar,

Akmal Ikromov tumanidagi

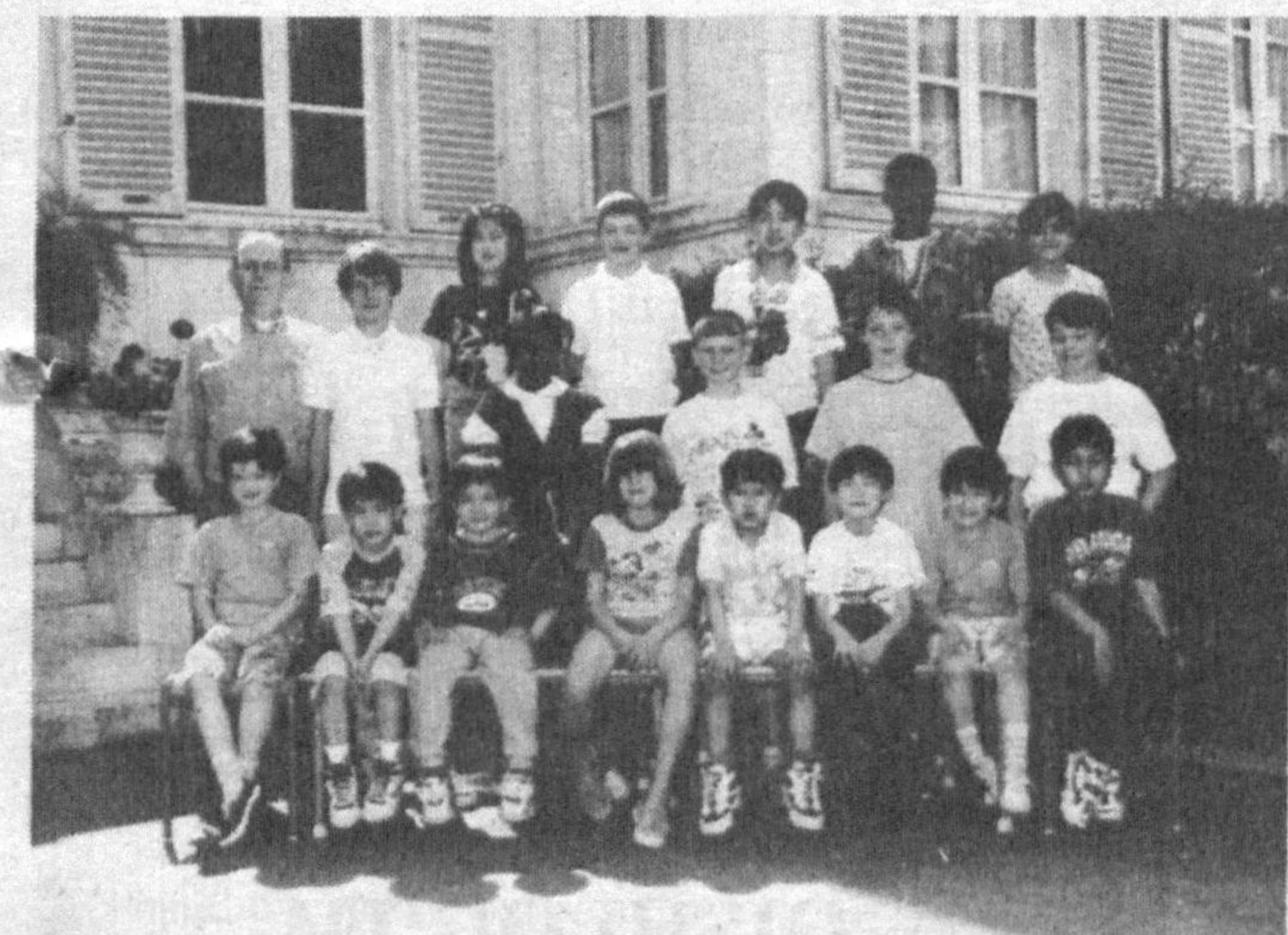
203-maktabning 6- "A" sinf oquvchisi.

Qutlov

xabarlar yozishga harakat qilyapman. Maqolalarimni tahririyatga olib borsam, shirinso'z, mehdariyo jurnalist opalarim menga yo'l-yo'riqlar ko'rsatishadi, maslahatlar berishadi. Ularning nasihatlariga amal qilib, qalamim charxlanib borayotganidan xursandman. Kelgusida ulardek jurnalist bo'lish orzusidaman. Buning uchun esa juda ko'p o'qishim, yozishim, izlanishim lozimligini yaxshi bilaman.

Fursatdan foydalanib, sevimli gazetamizda hormay-tolmay mehnat qilib kelayotgan jurnalist opalarimni qutlamoqchiman, ularga mustahkam sog'liq tilayman.

Saida JABBOROVA,
yosh muxbir.

maktabda o'rnatilgan tartib asosida o'qish jarayonida ishtirok etadilar. Asosiy talablaridan biri, o'quvchilar maktabga

12 dan 13 ga qadar tushlik qilishadi. Tushlikdan so'ng, o'quvchilar maktab hovlisidagi katta maydonchada turli xil

Yurtimizda juda ko'plab gazeta va jurnallar chop etiladi. Har kim qiziqishi, dunyoqarashidan kelib chiqqan holda o'ziga yoqqanini o'qiydi. Lekin shunday bir gazeta borki,

uni sevmaydigan, maroq bilan o'qimaydigan insonlarni topish qiyin. Gap qaysi nashr haqida borayotganini fahmlagandirsiz? Juda to'g'ri, respublika bolalar va o'smirlarining gazetasi "Tong yulduzi" haqida. Axir kattalarimiz ham bola bo'lishgan-ku, gazetamiz ularning ham bolalikdagi qadrdonlariga aylangan.

1 avgustda sevimli gazetamiz chiqib boshlaganiga 72 yil to'ldi. Shu orada bu muqaddas dargohdan qanchadan-

qancha qalam sohiblari yetishib chiqdilar, yetuk insonlar kamol topdilar.

Men ham bu gazetaning haqiqiy muxlisiman. 11-12 yoshli chog'larimda uning

TUG'ILGAN KUNING MUBORAK,

"TONG YULDUZI" M

sahifalaridagi hajviyalar, mitti hikoya va she'rlar, boshqotirmalarni o'qishga qiziqardim. Yoshim ulg'aygani sari fikrlarim ham teranlashib boryapti chog'i, hozir tanqidiy, tahliliy maqolalarga ko'proq e'tibor beradigan bo'lib boryapman. Gazetaning yana bir ibratli jihati shundaki, undagi maqolalarni tengdoshlarimizning o'zlari yozadilar. Yana ijodkor yoshlarga alohida ahamiyat beriladi. Bu esa o'quvchilari sonining kundan-kunga, yildan-yilga ortib borishiga sabab bo'lyapti. Tengdoshlarim ijodini kuzata borib, o'zim ham maqola va

Istiqlolim - istiqbolim

OMON BO'LGIN O'ZBEGIM

Ta'rifingdir tillarda doston,
Lol bo'libdi senga keng jahon.
Mehnating-la kun ko'rding har on,
Omon bo'lgin, o'zbekim, omon.

Qadamingdan chechaklar unsin,
Osmoningda Quyosh, Oy kulsin,
Falak senga bosh egib tursin,
Omon bo'lgin, o'zbekim omon.

Ezguliklar jon-taningdadir,
Ajdod yodi qon-qoningdadir,
Vatan mehri jon-joningdadir,
Omon bo'lgin, o'zbekim, omon.

Istiqloling muborak bo'lsin,
Omborlaring g'allaga to'lsin,
Farzandlaring qalqoning bo'lsin,
Omon bo'lgin, o'zbekim omon.

Dilafro'z XUDOYBERDIYEVA,
Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek
tumanidagi Amir Temur nomli
112 - maktabning 9- sinf o'quvchisi.

MUSTAQILLIK

HAQIDA SO'Z KETSA...

Mustaqillik. Ilgari bu so'zning ma'nosini hech anglamagan ekanman. Uning nechog'lik qadrli ekanligi-yu, yuksalishiga biz yoshlar qanchalik hissa qo'shishimiz darkorligini O'zbekiston tarixini o'qiganimda his etdim.

Yurtimiz og'ir yillarni boshidan kechirdi. Oyning o'n beshi qorong'u bo'lsa, o'n beshi yorug' bo'ladi. Nihoyat, uqubatli kunlar nihoya topib, saodatli kunlar eshik qoqdi. 1991 yil 31 avgustda O'zbekiston Mustaqilligi Deklaratsiyasi qabul qilindi.

Mustaqilligimizning har yili o'ziga xos nom bilan atalib, yurt ravnaqi davlat manfaatlariga shu tariqa izchillik bilan bog'lanib bordi.

Yangi avlodga e'tibor kuchayib, sog'lom farzand tarbiyalash borasida ko'plab xayrli ishlar qilindi.

10 yil davomida asrga tatigulik buyuk rejalar amalga oshdi. Asosiysi, har bir inson endi mustaqil. Men ham mustaqillikni o'ylaganimda yuragimda yorug' o'ylar barq uradi, o'zimni dadil, mustaqil inson sifatida his qilib g'ururlanaman.

Mustaqil O'zbekistonimizning 10 yilligi bilan barcha yurtdoshlarimni chin yurakdan tabriklayman. Ozodlik qadrini hammamiz, hamisha his qilib yashaylik, deyman.

Nargiza FAYZIYEVA,
Alisher Navoiy nomidagi Respublika
Nafis San'at litseyining
9- "A" sinf, adabiyot guruhi tolibasi.

BIZNING MELIS AKA

Yoz kelishi bilan o'zbek kinosing taniqli rejissyori Melis Abzalov yana ishga kirishdi. Endigina «Meshpolvon» ertak-filmini tugatgan edilar-ku, nahotki dam olmasalar? Yo'q, bizning sevimli rejissyorimiz yangi ilhom bilan «Shertoyning sarguzashtlari» deb nomlangan 5 qismli ertakni suratga olish niyatidalar. Yangi filmning ssenariysini Ra'no opa Solihova yozdilar. «Shertoyning sarguzashtlari» ertagi o'z ichiga bir necha o'zbek xalq ertaklarini olgan. Filmning bosh rollaridan birida Melis aka o'zlari ham chiqadilar. Bu gal biz ularni dev qiyofasida ko'ramiz.

Ertak uchun musiqani Mirkomil aka Mahmudov yozganlar. Bosh qahramonlar esa hozirgi paytda tanlovdan o'tkazilmoqda. Shertoy roliga 8-10 yoshli bolalar sinalayotgan bo'lsa, Zumrad va Qimmat rollariga 15-18 yoshli qizlar tanlovdan o'tmoqdalar.

Film avgust oyida Qo'qon shahrida suratga tushiriladi. Bu qiyin ishda Melis akaga omad tilaymiz.

Malika MAHMUDOVA,
178-maktab o'quvchisi.

BO'YIMIZ HAM,
O'YIMIZ HAM...

Biz Toshkentning shundoqqina biqinidagi Yangiyo'l shahrining Tinchlik jamoa xo'jaligida yashaymiz. Ko'plab tengdoshlarimiz qatori biz ham ta'tilni qadrdon qishlog'imizda o'tkazaymiz. Dam olish kunlarimizning maroqli o'tishi uchun barcha sharoitlar yaratilgan. O'g'il bolalar 2-o'rta maktab qoshida ochilgan karate to'garagiga qatnashsa, qizlarimiz fursatni g'animat bilib, tikuvchilik, kashtachilik, pazandachilik to'garaklarida hunar o'rganishyapti. Faqat dam olibgina qolmay, ota-onalarimizga uy yumushlarida ko'maklashaymiz. Yana, hademay eshik qoqib keladigan yangi o'quv yilini kutib olishga hozirlik ko'ryapmiz.

Bo'yimiz ham o'yimiz ham o'smoqda. Istiqlolning 10 yilligi yaqin, axir!

Feruza OBIDOVA,
Yangiyo'l shahridagi 2-o'rta maktab
o'quvchisi.

Zirapcha

TO'GARAK NECHA
PULLIK?

Maktabimiz juda ham yaxshi, shart-sharoitlar yetarli. Boshlang'ich sinflar ilmiy bo'limi mudiri Shoir opa Isoqova ko'plab ibratli ishlarga bosh-qoshlar. Lekin bir muammo meni o'ylantiradi. U ham bo'lsa maktabimizda ingliz tili fanining boshlang'ich sinfdan boshlab o'qitilmasligidir.

To'g'ri, maktabimizda ingliz tili to'garagi ishlab turibdi. Lekin u pullik bo'lgani uchun kam ta'minlangan oilalarning farzandlari qatnay olmaydilar. Onamning aytishlaricha, avvallari maktablarda to'garaklar bepul ishlar ekan. Hozir esa...

Mahmudjon AZIMOV,
Shayxontohur tumanidagi G'ofur
G'ulom nomli 169- o'rta maktabning
5- «G» sinf o'quvchisi.

KUTUBXONAM- NURXONAM

Kitob- bu bizni yaxshilikka yetaklovchi, bilmagan narsamizni bildiruvchidir.

Ta'til bo'lishiga qaramasdan bizning maktabimiz kutubxonasi kitobxonlar bilan gavjum. Kutubxonamizdan biz izlagan kitoblar topiladi.

Yaqinda maktab kutubxonasida «Savodxonlik» tadbirini uyushtirdik. Unda o'quvchilar o'qigan kitoblari yuzasidan fikr almashdilar, salbiy va ijobiy qahramonlar yuzasidan suhbatlashdilar. Tadbirida bizning sinf o'quvchilar faol ishtirok etishdi.

Nilufar XOJIBEKOVA,
Farg'ona viloyati, Oltiariq
tumanidagi 15- maktab o'quvchisi.

ONA BUYUK ZOT

Ona oq sutiga bor mehr-muhabbatini qo'shib farzandiga beradi. Tunlari uxlamay, alla aytib chiqadi. Onalarimizning qadrini ona bo'lsak, yaxshiroq tushunamiz. To'g'ri, farzand - oila quvonchi. Ehtimol, bizning quvonchimizga sherik bo'lganlaridan ham qiyinchiliklar sezilmay o'tar. Ne bo'lganda ham biz doimo onajonlarga ta'zim aylamog'imiz kerak. Onamizni nimaga qiyoslab tasvirlaylik. Oygami, quyoshgami yoki yulduzlargami? Yulduzlar porlab nur sochguncha onalar keksayib qolganini bilmaydi. Shu o'rinda bir to'rtlikni misol keltiraman.

Kichiklarni katta qilguncha,
Kichik bo'lib qolar ekansan.
Daryo bo'lib oqib hayqirib,
Chuchuk suvdek tolar ekansan.

D. OYDINOVA,
Samarqand viloyati,
Narpay tumanidagi
59-o'rta maktabning o'quvchisi.

ONADIR UL, ONADIR...

Ona... Bu so'zlar qisqa bo'lsa-da, zamirida qanchadan-qancha ma'no bor. Ona mehnat qilib bizni o'zi yemay yediradi, kiymasdan kiydiradi. Shuning uchun ham «Ona» o'zi ham so'zi ham muqaddasdir.

Onalarimiz haqida ko'plab maqollar bor. Masalan: «Jannat onalar oyog'i ostidadir», «Onalar bor olam muqaddas». Chindan ham ona bo'lsa olam yanada charog'on bo'ladi. Qo'shiqda kuylanganidek:

Onalar bor olam qo'shiq xonadir,
Ona nomin kuylasak dil yonadir.
Farzand uchun kim quvonib yonadir,
Onadir ul, onadir ul, onadir.

Mening istagim hech qachon onalarimiz yig'lamasin. Ularning yuzidan kulgu arimasin. Onani mensimaydigan farzand bu dunyoga kelmasin.

Setora AHMEDOVA,
Andijon viloyati,
Asaka tumanidagi 16-o'rta maktab o'quvchisi.

ISTIQLOLIM,
XUSH KELGIN!

Mening ismim Zuhra. Ukamniki esa Tohirjon. Men 5-sinfga ukam esa 2-sinfga o'tdi. Bizlar maktabda ota-onamizni yuzini yerga qaratmasdan faqat a'lo baholar bilan o'qishga harakat qilamiz. Axir ular bizning kamolimiz uchun jon kuydirayaptilar-ku. Biz uchun kerakli va yetarli sharoitlarni yaratib berayaptilar.

Oyijonim bilan dadajonim ota-bobolarimizdan meros bo'lib kelayotgan sartaroshlik kasbida mehnat qilishadi. Shu bilan birga san'atni ham qadrlashadi. Shuning uchun ham oyijonim mening qiziqishimga qarab olti yoshimdan O'zbekiston televideniyesi qoshidagi Shermat Yormatov rahbarligidagi «Bulbulcha» ashula va raqs dastasining raqs guruhiga olib borganlar. Ustozimiz Noila Ortiqovadan san'at tarixi va san'at sirlari bo'yicha ta'lim ola boshladim. Farg'ona, Buxoro, Xorazm kabi o'zbek milliy raqs maktabini qunt bilan o'rganyapman.

Raqsga qatnab ko'plab tanlovlarda ishtirok etdim. «Ilhom chashmalari», «San'at bayrami», «Qo'shiq bayrami» shular jumlasidandir.

O'zbekistonimizda har yili nishonlanadigan Mustaqillik va Navro'z bayramlarida bolalar blokida ishtirok etdim. «Chaqqon qiz», «Hindcha», «Xorazm lazgisi», «Tojikcha», «Sevinch», «Nozik tabassum» kabi raqslarim bilan atrofdagilarga quvonch ulashishga harakat qilaman.

Har bir tanlovda, bayramlarda ishtirok etganimda qalbim faxrga to'ladi. Shunday jannati, bolajon yurtida yashayotganimdan quvonaman. Istiqlolimizning o'n yilligiga ham sanoqli kunlar qolayapti. Uni munosib kutib olish bizning burchimizdir.

Zuhra ISMATULLAYEVA,
Toshkent shahridagi
275- maktabning 5- sinf o'quvchisi.

ILHOM PARISIDIR,
QISHLOG'IM

Hurmatli «Tong yulduzi» gazetasi. Bizning qishlog'imizda ham she'r yozadigan bolalar juda ko'p, lekin ularni boshqaradiganlar yo'q. Bizning qishlog'imizda ham mehribon ustoz bo'lib bolalarga she'r haqida tushunchalar berilsa, albatta o'z shoiru-shoiralarimiz chiqardi. Chunki ilhom baxshida etadigan go'sha - qishlog'imning xusnu tarovati hatto doston yozishga arzigulik. Bahavo kengliklar, tabiatning go'zalligi, turli qushlarning qo'shiqlari, suvning shildirab oqishi... Do'stlarim, qishlog'imizga bir kelib keting. Barchasiga o'zingiz guvoh bo'lasiz.

YULDUZCHA

Ko'k gumbazga yopishgan,
Kunduzi ko'rinmagan.
Kechqurun uxlamagan,
Bu yulduzcha, yulduzcha!

Qarang miltirar buncha,
Million, million yulduzcha.
Goh uchadi, cho'g' bo'lib,
Bu yulduzcha, yulduzcha!

Sevara TO'RAYEVA,
Qashqadaryo viloyati, 111-
maktabning 7-sinf o'quvchisi.

OTA-ONA UCHUN FARZAND - QOBILIYATLI

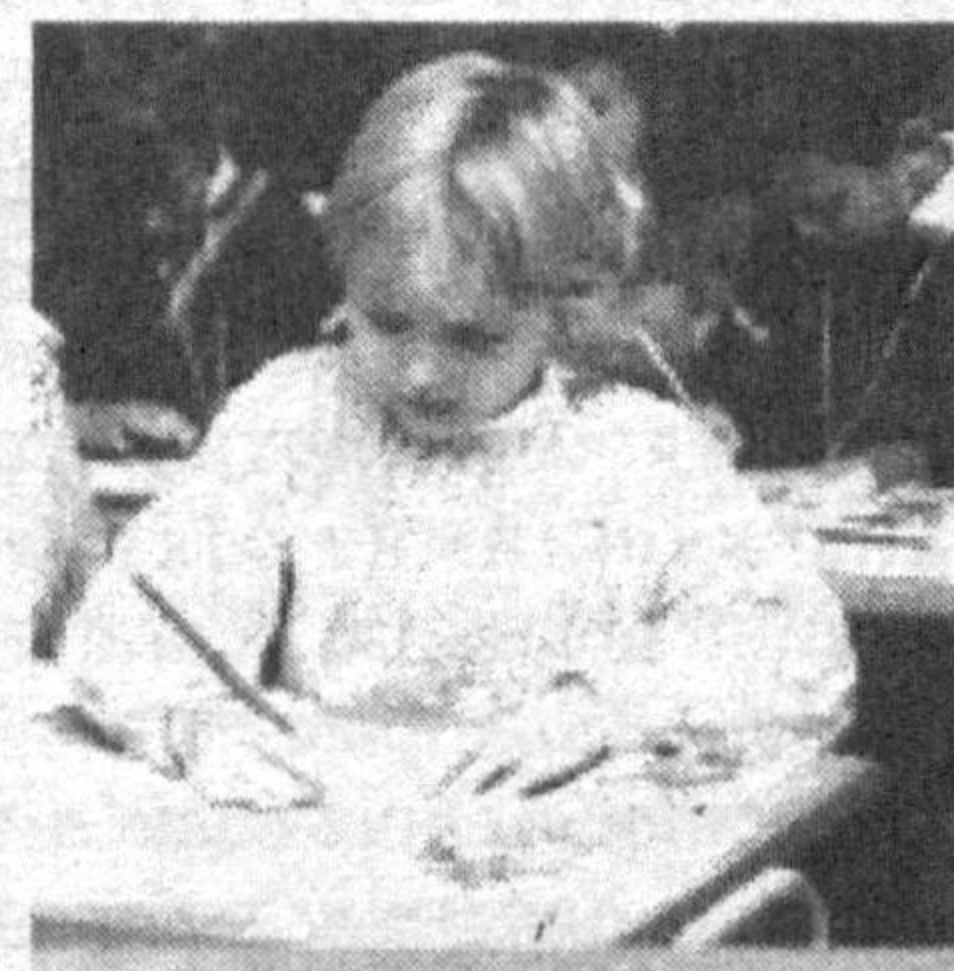

Slovakiya Respublikasining O'zbekistondagi elchixonasi vaqtinchalik ishonchli vakili Peter YUZA janoblari

Bugungi mehmonimiz Slovakiya Respublikasining O'zbekistondagi elchixonasi vaqtinchalik ishonchli vakili Peter YUZA janoblari. Ular bilan slovakialik bolalar hayoti haqida suhbatlashdik.

Slovakiyaning tarixi qadimga borib taqaladi. 623-685 yillarda vujudga kelgan qadimiy Sama davlatidan tortib shu kungacha ko'p jarayonlarni boshidan kechirgan. 1918 yilda Chexoslovakiya Respublikasi tashkil topdi. 1939 yilda Slovakiya davlati vujudga keldi. 1944 yilda slovak xalq qo'zg'oloni bo'lgandan keyin, 1945 yilda ikkinchi marotaba Chexoslovakiya Respublikasi qaror topdi. 1992 yil 1 yanvarda Slovakiyaning mustaqilligi e'lon qilindi. 1992 yil 1 sentyabrda Slovakiya Respublikasining Konstitutsiyasi qabul qilindi. O'zbekiston bilan Slovakiya o'rtasidagi diplomatik munosabat 1993 yilda o'rnatildi.

Slovakiya Vengriya Respublikasi, Polsha Respublikasi, Chexiya Respublikasi, Avstriya va Ukraina bilan chegaradosh bo'lib, uning maydoni 49035 kvadrat kilometr, aholisi 5310154 nafar kishi (1990 yilgi ma'lumotga ko'ra), poytaxti Bratislava shahri. Davlat tili slovak tili. Pul birligi slovak kroni Sk 100 geller.

maxsus turistik tashkilotlar ham bor. Uning mijozlari faqat bolalardir. Hamma talabga javob bera oladigan sharoit, ya'ni

-Dong'i ketgan slovak bolalari haqida gapirib bersangiz?

-Ota-ona uchun barcha bolalar mashhur va qobiliyatli. Yirik xalqaro turnirlarda birinchilikni qo'lga kiritayotganlar, o'z ixtiro

va kashfiyotlari bilan dong taratayotganlar, bilim jabhalarida tengdoshlarini lol qoldirayotganlar juda ko'pchilikni tashkil qiladi. Keling, yaxshisi keng miqyosda yondoshsak. Bizda o'quvchilar 9 yil o'qiydilar, o'quv yili 1 sentyabrdan 30 iyungacha. 1 sentyabrda Konstitutsiyamiz qabul qilingani bois ham o'qish 2 sentyabrdan boshlanadi. Dars dushanbadan jumagacha. Konstitutsiyamizga ko'ra ta'lim bepuldir, darsliklar ham bepul beriladi. Ta'tilda ko'p bolalar ota-onalari bilan tog'larga, dengizlarga, chet ellarga hordiq

chiqarishga boradilar. Ba'zi bolalar oromgohga boradilar. Qishloq hayotiga qiziqish kuchli desak ham bo'ladi. Ta'tilda farzandlarimiz o'z tarixiga ega qishloqlarga, qadimiy obidalarga ziyorat qiladilar. Bu shaharlik bolalarga havo almashtirish bilan birga tarixni chuqur o'rganishlari uchun ham imkoniyat yaratadi. Turli yo'nalishga ixtisoslashgan oromgohlar bisyor. Masalan,

matematika, tarix, til, geografiya, astronomiyaga ixtisoslashgan

oromgohlarni aytishim mumkin. Xalqaro oromgohlar ham mavjudki, unda bolalar boshqa mamlakatlik bolalar bilan tanishish, do'stlashish imkoniga ega bo'ladilar. Bolalar tarbiyasi davlat va nodavlat tashkilotlari tomonidan nazorat qilib turiladi. Xasta va nogiron bolalarga davlat g'amxo'rlik qiladi. Ular o'zlarini e'tibordan tashqarida sezmasliklari uchun barcha sharoitlarni muhayyo qiladi.

-Bolalar uchun qanday nashrlar mavjud?

-Juda ko'p. O'tgan asrdan buyon nashr etilayotgan "Solnichko" gazetasi va boshqa jurnallar, undan tashqari

yangicha tus olgan, zamonaviy nashrlar "Zornichko", "Ogonek" ham mavjudki, ular tijorat usulida chop etiladi. "Molodyye gody" nomli nashriyotda turli yoshdagi bolalar uchun darsliklar va badiiy kitoblar chop etiladi. U davlat tomonidan moliyaviy qo'llab-quvvatlanadi. Yana bolalar uchun maxsus radio to'lqinlar, mavsumiy radiolar ham bor. Ayniqsa, oromgohlararo radiolar faqat ta'tilda ishlaydi. Ular xususiydir. Bolalarning talabiga muvofiq dasturlanadi.

-Bolalar tashkiloti haqida to'xtalsangiz?

-90-yillarda bolalar tashkiloti mustaqil bo'lib, shakli shamoyili ham kengaydi. "Skaut", "Yunak", "Deti Zemli" kabilar aniq reja asosida ish olib boradilar. Agar puxta loyiha tuzib, shu asosida davlatdan moddiy ta'minlanishni so'rasa, davlat o'z yordamini ayamaydi. Biroq sarf-xarajatni kuzatib turadi. Yana bolalar uchun

ozodalik, shifokorlar nazorati ota-onalar uchun ham ayni muddaodir.

-O'zbekistonlik bolalarga tilaklaringiz?

-Men ko'p joylarda bo'ldim. Juda ko'p o'zbekistonlik bolalar bilan uchrashdim. Ularning bilimga chanqoqligi, til o'rganishga bo'lgan ishtiyoqning kuchliligi e'tiborimni o'ziga jalb qildi. Biz turli davlatlarda istiqomat qilsakda, maqsadimiz bitta. Ya'ni, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Abdug'aniyevich aytganlaridek: "Farzandlarimiz bizdan ko'ra kuchli, bilimli, dono va albatta baxtli bo'lishlari shart".

Muharrama PIRMATOVA suhbatlashdi.

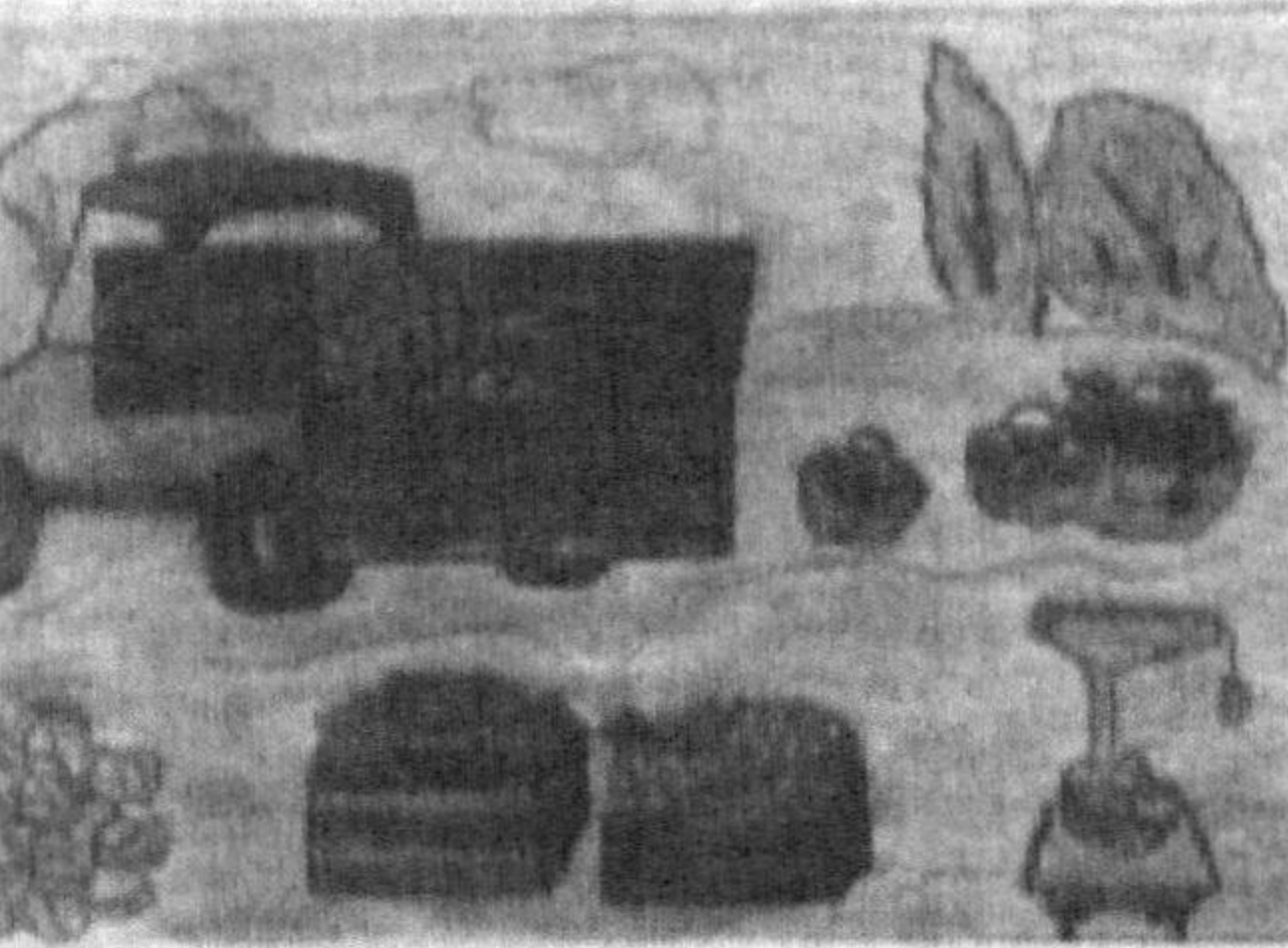
Ertalab qo'y-qo'zilarning, mollarning ovozi eshitila boshladi. Men darvozadan chiqib qarasam, mollar, qo'y-qo'zilarni haydab bolalar, yo'lining narigi betida esa bir to'da qizlar ketayotgan edi. Qo'lida to'rxaltalari bor. Boshlarida esa ro'mol. Shu qizlarga qarab qishloq esimga tushib ketdi. Qishloqni sog'inganimni tuydim. So'ng qishloqqa, xolamnigiga otlandim. Qishloqda qizlar poliz va sabzavot ekinlari, mevalarni yig'ishtirish uchun ketishayotgan ekan. Xolam bilan men ham dalaga bordim. U yer juda katta bo'lib, karam, qovun, tarvuz va qovoq ekilgan. Qizlar birma-bir mevalarni uza boshladilar. Kun issiq, jazirama, lekin suv ko'p bo'lganligi uchun sabzavot ekinlari mo'l hosil berarkan. Mana tushlik ham bo'ldi. Xolam bilan men yaxshi ishladik. Tushlikda barchamiz qovun tarvuzlardan tanovul qildik. Har kuni ertalab borib

o'sha poliz ekinlarini yig'ib bo'lgach, ertasiga boqqa, ya'ni mevalarni

olmalarni terib yashikka joylashtirdik. Hamma yashik to'lgach, olmalarni

QISHLOQQA SAYOHAT

yig'ishtirishga ketardik. U yerda juda ko'plab yashiklar va bitta katta tarozi bor. Biz boqqa kirib borar ekanmiz, nafaqat mevalar balki, gullar

ochilib yotibdi. U yer juda salqin xushmanzara, suvlari shildirab oqib turibdi. Gullar hidi bog'ni tutib ketgan. Shunday qilib rais bobo bizni olma daraxti tagiga olib bordi. O'ziyam olmalari juda katta, yarmi qizil, yarmi sariq. Bizlar

tarozi o'lchab, mashinaga orta boshlashdi. Har kunimiz shunday qiziqarli o'tdi. U yerda nafaqat olma, balki nok, uzum va shaftolilar ham bor ekan. Ularni terib bo'lgach, kechroq uyga keldik. O'ziyam juda charchabmiz shekilli, uxlab qolibmiz. Xolamning hovlisi juda katta. Har tong hovli va darvoza oldiga suv sepib supurdim. Hovli supurishning gashti bo'lakcha-da. Ekin maydonlariga

esa xolam makkajo'xori, sabzi, piyoz, pomidor va har xil ko'katlar ekkan. Ro'zg'or uchun mahsulotlar hovlining o'zidan chiqadi. Shu asnoda bir oy ham shoshib o'tdi-ketdi. Men uyga ketishga oshiqardim. Ko'rganlarimni oyimga va singlimga so'zlab beraman, deb ahd qildim.

Dilfuza OYDINOVA, Samarqand viloyati, Oqtosh shahridagi 59-maktab o'quvchisi.

Мен ҳар гал ишга бора-ётганимда ёки ишдан қайтаётганимда гоҳ кўчани су-пуриб сув сепиб юрган, гоҳида эса жияларини атро-фига олиб ўйнатиб ўтир-ган қизни учратиш қоламан. Бу чаққон ва меҳнатсевар қиз кўшнимиз Ихтибор аянинг меҳмонга келган не-вараси Дилдора экан.

-Дилдора, бу йилги таъ-тилда оромгоҳга бордин-гизми?,- дея уни суҳбатга тортдим.

-Йўқ, бувижонимнинг уйлари оромгоҳдан қолиш-майди. Эрталаб вақтли ту-риб кўчамиздаги сўрининг атрофини сув сепиб, супу-риб қўйсам куни билан салқин туради. Эрталаб кўпинча бувижонимга уй ишларига қарашмаган, улардан ҳар хил овқатлар пиширишни ўрганаман. Кундузлари эса кўчамизда-ги дугоналарим Нигора, Зи-

ёдалар билан "Бўш ўтирма", "Катта танафус" кўрсату-лари орқали ўрганган ўйин-ларимизни ўйнаймиз. Бунда-ги ўйинчиларнинг сони кўп бўлгани учун кўчамиздаги ёшроқ болаларни ҳам ўйин-га жалб этамиз. Ўзи-миз ўқиган ҳар хил эртақ ва ҳикояла-римизни бир-бири-мизга сўзлаб бера-миз. Кечки пайт эса додажоним ва ама-ким билан боғи-миздаги дарахтлар-ни парваришлаймиз. Боғимизда ҳар хил дарахтлар экилган. Айниқса мевали да-рахтларга сув қуй-ишни жуда ёқтира-ман. Чунки ёзда мевалар пишса мазза қилиб тўйиб ей-миз-да.

Дам олиш кунлари буви-жонимнинг уйлари меҳмон-ларга тўлиб кетади. Яъни

уларнинг 5 нафар ўғил-қиз-лари ва 10 нафар неварала-ри бор. Ойижоним билан ада-жоним олиб кетаман,- деб келганларида, кейинги са-фар борарман, деб яна шу

Феруза мавзесида ибратли оилалардан бири бўлган Ҳаким ота ва Ихтибор ая суҳбатидан ҳамма баҳраманд бўлса, дейман

Биз кўп қаватли уйлар-нинг бирида яшаймиз. Уйла-

римиз, ҳовлилари-мизнинг саранжом-саришталигига Ҳа-ким ота ва Ихти-бор аяларнинг ҳиссалари катта. Чунки улар бошчи-лигида маҳалламиз-да озодалик кунла-ри бўлиб туради.

Уйимизнинг ол-дида ташландиқ бир ер бор эди. Шуни шу оила жипслашиб ўт ўланлардан, ҳар хил чиқиндилардан ва тошлар-дан тозалашди. Ҳозирги кунда бу ташландиқ ер ўрнига ҳар хил мевали дарахтларга, гул-ларга бой бир боғ пайдо бўлган. Бунга кўриб одамнинг

Оналар ёзади баҳри дили очилади.

Тошкентнинг кўп қават-ли баъзи бир уйлари олди-дан ўтганда қаровсиз ётган ерларни, таъқиқланган жойлардаги ахлат уюмла-рини кўриб одамнинг кўнгли бузилиб кетади. Бу-нинг натижасида пашша ва чивинларнинг кўпайиши ҳамда юқумли касаллик-ларнинг келиб чиқиши ку-затилади. Шунинг учун ҳар бир оиланинг ота-оналари, бувижон-у -буважонлари фарзандларини атрофлари-га йиғиб ҳар хил мевали дарахтлар экишса роҳати-ни ўзлари кўрадилар. Таби-атимизни янада гўзал бўли-шига, ҳар қандай юқумли касалликларнинг олдини олишга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Озода

МУХАММЕДОВА.

"Eng ulug', eng aziz" ko'rik tanloviga

YANGI OROL

Orolning qurib borayotgani ko'pchilik qatori meni ham qayg'urtirmoqda. Qanday qilsak Orol yana o'z holiga kelar ekan, deb o'ylab

qolaman.

Orol atrofida nafaqat insonlar, balki jonzorlar ham yashaydi. Men ular tilidan «Yangi Orol» ertagini yozdim.

Bir bor ekan, bir yo'q ekan, katta Orol dengizi bor ekan. Suvi zilol, atrofi bog'u bo'ston ekan. Orol dengizida katta kemalar qatnab uzoq yurtlarga borar ekan. Qamishzor, butazorlarda turli hayvonlar, qushlar yashar ekan.

Yillar o'tib, dengiz suvi ozayibdi, hatto qurib qolishgacha yetibdi. Shunda hayvonlar, qushlar, hashorotlar tashvishlanib, bir joyga to'planishibdi. Qamishzorlarda na'ra tortib yuradigan bahaybat arslon ularga shunday debdi:

- Do'stlar, ahvol chatoq. Sevimli orolimiz qurib bormoqda, biz shuncha yillar bu joylarda mazza

qilib yashadik, endi Orolga yordam berishimiz kerak. Orol bitta, biz esa ko'pmiz. Ko'pchilikning ishi unumli bo'ladi.

Barcha jonzorlar arslonning so'zlarini ma'qullab, shu kundan boshlab Orol dengizini to'ldirishga kirishibdilar.

Bir guruh hayvonlar Sirdaryodan, yana ko'pchiligi Amudaryodan suv tashib Orolga quyishibdi. Tipratikonlar, jayronlar, kalamush va sichqonlar yer qazib quduq qilishib, uning suvlarini Orolga eltishibdi. Hatto nozik kapalaklar, ninachi-yu chigirtkalar, ari, chivinlar shabnam suvlarini simirib, Orolga quyibdilar. Tez orada ularning mehnati tufayli Orol to'lib toshibdi. Baliqlar suzibdi. Oqqushlar qanot qoqib, g'o-g'o-lashibdi. Qumga botib yotgan kemalar suzib ketishibdi. Odamlar qo'shiq aytib qayiqlarda sayr qilishibdi. Chor atrof yam-yashil tusga kiribdi. Chaman-chaman gullar ochilibdi. Shunda Orol dengizi tilga kirib:

- Rahmat sizga mening mehribon do'stlarim. Endi mazza qilib suvlarimdan bahramand bo'ling, atrofimda quv nab yayrab yashang,- debdi.

Shunday qilib Orol ham, atrofidagi jonzorlar ham murodu- maqsadiga yetibdi.

Malika

RAHMONBEKOVA, Ijtimoiy yo'nalishdagi

Qatralar

BEXOSIYAT O'RGIMCHAK

O'rgimchaklar borki, omadlidir. Ularning qurgan uyalar oylab, yillab yaroqlidir. Chunki omadlilar xaroba joylarga uya qurgandir.

O'rgimchaklar borki, omadsizdir. Ularning mehnatlari esa zoye ketadir. Pokiza joylarni egallash omadsiz o'rgimchaklarning maqsadidir. Ne baxtki, pokizalik ifloslikni sig'dira olmaydi.

Ne baxtkim, omadsiz o'rgimchakning umri qisqa.

Pokizaning yuzini to'smoqchi, qalbini nozikkina qora dog'lari ila chizmoqchi bo'lgan bu omadsiz o'rgimchak bugun uzala tushib qoldi.

Pokiza chaqnoq ko'zlari bilan go'zal

hayotga mag'rur boqdi. Uning kipriklarigina omadsiz o'rgimchakning uyasini har tomonga sochib yubordi. Uyasiz o'rgimchak pokizaning atrofida gir-gir aylanar edi. Yengishga aqli yetgach, pokizaning to'rt tomonidan ta'qib etish uchun jajji o'rgimchaklarni ham ifloslikka da'vat etdi.

Afsus, yana omadi yurishmadi. U har tongda supurgi o'rgimchak uyani vayrona etib, axlatga itqitar edi. Chunki u bexosiyat-da!

XXX

Go'yo osmonni egallagan o'rgimchak o'zi martaba bilan qurgan qora panjaralar ortidan itga ensasi qotib: - Sen baribir itsan-ku! - dedi.

FORIJDA BO'LGANMISIZ?

Ta'tilning har bir kunini maroq bilan o'tkazyapman desam mubolag'a bo'lmaydi. Mana o'tgan oy biz oilamiz bilan Jizzax shahrining Forij tumaniga dam olishga bordik. Forij juda go'zal maskan ekan. Ikki yonbag'ri tog' bilan o'ralgan. Tog'dan sharqirab buloq oqib yotibdi. Havosining tozaligini aytmaysizmi? Sahar uyg'onib, tongning otishini tomosha qildim. Tog'lar orasidan quyoshning chiqishi juda chiroyli ko'rinar ekan. Turli xil qushlarning sayroqi ovozi meni o'ziga maftun etdi. Bir kuni sayr qilib yurganimda tipratikaning bolalariga ko'zim tushdi.

Ular dan to'rttasini tutib olib, uyimga olib keldim. To'g'risini aytсам, uyimizda kaklik, tovuq, baliq, quyon, kuchukchamiz bor. Endi ularning turi yana bittaga

ko'paydi.

Forijda men Samarqandning Qo'shrobod tumanidan kelgan Zilola ismli qiz bilan tanishib oldim. Unga Toshkent shahrim, maktabim, oilamiz haqida so'zlab berdim. O'zim yozgan she'r va ertaklarimdan o'qib berdim. Ta'tilda rus, ingliz tilidan qo'shimcha saboq olayotganim, «Tong yulduzi» qoshidagi Feruza Jalilova rahbarlik qilayotgan «Yosh qalamkashlar» to'garagiga qatnayotganimni so'zlab berganimda Zilolada ham adabiyotga qiziqish uyg'onib ketdi. «Agar men u yerga xat yo'llasam, gazetada e'lon qilishadimi?», -deb so'radi mendan. «Albatta. Hech bir o'quvchini e'tibordan qoldirishmaydi», -dedim. U ham albatta «Tong yulduzi»ga xat yo'llashini aytdi. Biz oilamiz bilan bir olam taassurot ila uyimizga qaytdik.

Zamira AHROROVA, Toshkent shahri, Yunusobod tumanidagi 272-maktabning 3-sinf o'quvchisi.

Ustozlaringiz ijodi

HAR KIMNING YUMUSHIGA LOYIQ

Duch kelganga ko'zini suzib, etagiga yopishadigan mushukvoy itga qarata:

- Sen doim burchakda, men esa bekamning quchog'ida o'tiraman, - dedi.

Shunda it:

- Sen xonadon bekasining aqlini o'g'irlaysan, mendan esa aql so'raydilar. Shu payt beka mushukvoyni sichqon orqasidan jo'natdi, o'zi esa itga ergashdi.

Munavvara PIRMATOVA, Andijon shahridagi 4-maktab o'qituvchisi.

HOLING QALAY, QORA PASHSHA?

Pashshalar ayniqsa, saratonda o'zlarini ko'rsatadilar. Quyoshning jazirama issig'idan betoqat bo'layotgan odamdan foydalanib, uning qonini so'radilar. Quyosh bir oz chekingach, bu mitti qora pashshalar qayerga bekindilar? Erkin nafas olayotgan mo'tabar insonni endi chaqib ko'rsinlar-chi!

«Иқтисодиётдан сабоқлар» сиртқи мактаб конкурсининг якунловчи босқичига марҳамат!

Бу йилги «Иқтисодиётдан сабоқлар» сиртқи мактаб конкурсининг якунловчи босқичига энг сара ўқувчиларни ажратиш олиш ва уларни кейинги босқичда беллашуга таклиф этиш онларига ҳам этиб келдик. Маълумки, бу йилги конкурсимиз ўтган конкурсларимиздан ўзгача бўлиб, ҳар бир босқичда иқтисодиёт фани билан кенгроқ танишдириш ва бу борада ўз билимингизни янада юқори қўйишга кўтаришга мурасар бўлдингиз. Ўз иштирокингиз ва тиришқоқлигингиз билан ҳар бир топшириққа йўллаган жавобларингиз сизларда иқтисодий билимга бўлган қизиқишларингизни юқори эканлигидан далолат беради.

Конкурсимизга республикамизнинг турли вилоятларидан кўплаб жавоб хатлари олдик ва уларни таҳлил этиб ўрганиб чиқдик. Жавоб натижаларига кўра қуйидаги вилоят туманларининг лицей ва мактабларида иқтисодий таълим юқори савияда ўқитилаётганлиги маълум бўлди:

- Андижон вилояти Қорасув шаҳридаги 19-лицей интернат, Тоқтагул жамоа хўжалиги 30-лицей, Чимён қишлоғи 29-ўрта мактаб;

- Қашқадарё вилояти Қариш шаҳри 34-ўрта мактаб, 35-ўрта мактаб, 21-ўрта мактаб;

- Сурхондарё вилояти Узун тумани 3-истеъдодли болалар мактаби, Шеробод тумани 11-ўрта мактаб;

- Навоий вилояти Хатирчи тумани 22-ўрта мактаб, 74-ўрта мактаб, Қизилтепа тумани 18-ўрта мактаб, Ўзбекистон жамоа хўжалигидан 37-лицей ва Навоий шаҳридан 11-ўрта мактаб;

- Фарғона вилояти Богдод тумани Иқтисодиёт гимназияси, Риштон тумани 4-ўрта мактаб, Учкўприк тумани 19-ўрта мактаб, Қўқон шаҳри Қўқон иқтисод мактаб-интернати;

- Самарқанд вилояти Пахтачи тумани Зиёвуддин кўрғони 21-ўрта мактаб;

- Хоразм вилояти Шовот тумани 28-ўрта мактаб, 42-ўрта мактаб, Ал-Хоразмий лицей, Богот тумани 2-ўрта мактаб;

- Наманган вилояти Чортоқ тумани 31-ўрта мактаб, 22-ўрта мактаб, Янгиқўрғон тумани 33-ўрта мактаб, Чуст тумани 20-ўрта мактаб;

- Бухоро вилояти Қоракўл тумани 1-иқтисослаштирилган мактаб интернати, Жондор тумани 20-иқтидорли болалар мактаб интернати;

- Жиззах вилояти Жиззах шаҳри Охунбобоев номидаги 6-ўрта мактаб, Бахмал тумани 33-ўрта мактаби ва бошқа мактабларда.

Сизга маълум қилганимиздек, конкурсимизнинг якунловчи босқичи Жиззах вилояти Зомин туманининг «Амур Темур» ёзги болалар оромгоҳида 3 августдан 13 август кунлари оралигида бўлиб ўтди. Турли хил сабабларга кўра конкурсимизнинг якуний босқичига ўтган йиллардагидек кўплаб ўқувчиларни таклиф этиш имкониятимиз чекланган. Лекин, биз конкурс ташкилотчилари имконият даражасида якуний босқични мароқли ва сермазмун ташкил этишга ҳаракат қилдик.

Конкурсимизнинг ўтган босқич топшириқларига тўла-тўқис жавоб хатларини йўллаган ва ўзларининг бизнес режаси ҳамда иқтисодий мақолалари билан фаол қатнашиб юқори натижаларни қўлга киритган қуйидаги ўқувчилар 2000-2001 ўқув йили «Иқтисодиёт сабоқлари» сиртқи мактаб голиблари деб топилдилар ва якунловчи босқичга таклиф этиладилар:

ФНО	Адрес			
	Вилоят	шаҳар	Туман	Қушимча
Камбаров Ирода	Андижон	Корасув	Кургонтепа	Чимён қиш. 29-мактаб
Абдурашидов Гайратбек	Андижон	Корасув	Кургонтепа	30-иқтисосмакнштер
Аматова Шохсанам	Андижон	Корасув	Кургонтепа	30-иқтисосмакнштер
Мфминов Муродил	Андижон	Корасув	Кургонтепа	19-лицей-интер
Хасанова Рахнамо	Андижон	Корасув	Кургонтепа	19-лицей-интер
Хидиров Хусанжон	Қашқадарё	Қариш	Худойзод	35-мактаб
Бурхоннов Умид	Қашқадарё	Қариш	к-4	10-мактаб
Муродов Сардор	Қашқадарё	Қариш		34-мактаб
Рахмонов Абдуманнон	Сурхондарё		Узун	3-истеъдодли болағмак
Маматкулов Азиз	Сурхондарё		Узун	3-истеъдодли болағмак
Жумакулов Фарход	Бухоро		Қоракўл	1-сон иқтисослаштирилган болалар мактаб-интернати
Бекмуродова Насима	Самарқанд		Пахтачи	Зиёвуддин кўрғони, 21-мактаб
Мухаммадалиев Мухтор	Фарғона		Богдод	Иқтисодиёт гимназияси
Қўчқорова Муножат	Наманган		Чортоқ	31-мактаб
Ражабов Бехлод	Навоий		Хатирчи	22-мактаб
Яхшибоев Миркомил	Жиззах		Бахмал	33-мактаб

Халқ таълими вазирлигининг 2001 йил 24 июль 105-сонли «Ўқилиш, ижодкор болаларни ўқитиш ва дам олишини таъминлаш мақсадида физика, математика, кимё ва иқтисодий билим асослари бўйича «Иқтидор-2001» ёзги мактаб тўғрисида» буйруғига кўра голибларни оромгоҳга келиб-кечишларини ташкил қилиш тегишли вилоят, туман халқ таълими бўлимларига юкланади ва барча сафарга боғлиқ бари харажатлар шу бўлим томонидан қопланади.

Шунингдек ўзларининг тиришқоқликлари билан ўтган босқич топшириқларига жавоб йўллаб юқори даражадаги билимларини кўрсатган қуйидаги ўқувчилар «Иқтисодиёт сабоқлари» сиртқи мактаб конкурсининг дипломенти унвонига сазовор бўлдилар ва қиммат баҳо совгалар билан тақдирландилар:

ФНО	Адрес			
	Вилоят	шаҳар	Туман	Қушимча
Тилаболдиева Дилрабо	Андижон	Корасув	Кургонтепа	30-иқтисосмакнштер
Жуманов Нурлан	Андижон	Корасув	Кургонтепа	30-иқтисосмакнштер
Расулов Азимжон	Андижон	Корасув	Кургонтепа	19-лицей-интер
Юсупов Сирожиддин	Андижон	Корасув		19-лицей-интер
Жураев Ойбек	Қашқадарё	Қариш		21-мактаб
Очипова Ойдин	Қашқадарё	Қариш	Худойзод	34-мактаб
Салимова Шахрибону	Қашқадарё	Қариш	Сарбон к-4	34-мактаб
Макидова Гулнора	Қашқадарё	Қариш		34-мактаб
Аюбов Умид	Сурхондарё		Узун	3-истеъдодли болағмак
Ходиматов Содин	Сурхондарё		Узун	3-истеъдодли болағмак
Солдиева Махсуда	Сурхондарё		Узун	3-истеъдодли болағмак
Очипова Умид	Навоий		Хатирчи	22-мактаб
Дустмуродов Зариф	Навоий		Хатирчи	74-мактаб
Назгуллаева З	Наманган		Чортоқ	31-мактаб
Сиддиқова Хулкаррой	Фарғона		Богдод	Иқтисодиёт гимназияси
Акрамов Хасан	Фарғона		Богдод	Иқтисодиёт гимназияси
Ёдгирова Маъсума	Самарқанд		Пахтачи	15-мактаб
Ражабов Адхам	Самарқанд		Пахтачи	Зиёвуддин кўрғони, 21-мактаб
Рузметов Сардорбек	Хоразм		Шовот	28-мактаб
Қўчқорова Умид	Хоразм		Шовот	28-мактаб

Соврин эгалари шу йилнинг 15 октябрда бўлган муддатда «Жамолот» ижтимоий ҳаракати «Вешлар муаммолари» институти 212-хонасидан ўз совринларини олиб кетишлари мумкин.

Манзил: Тошкент шаҳри Собир Раҳимов тумани, Талабалар шаҳарчаси А. Ҳидоятлов кўчаси 4-уй.

Конкурсимизда иштирок этиб, ўзларининг қимматли вақтларини аямай топшириқларга жавоб йўллаган барча қатнашчиларга самимий миннатдорчилигимизни билдирамыз. Сиз конкурсда иштирок этиш билан биргаликда иқтисодий билим даражаларингизни янада бойитиб олдингиз деган умиддамыз. Кучли билимлари, тинимсиз изланишлари натижасида голиб бўлиб, якунловчи босқичда иштирок этишни қўлга киритганликлари билан чин юракдан табриклаймиз!

Биз илм йўлидаги қилаётган ишларингизда сизларга яратгандан куч-қудрат ато этишини тилаб, келажакдаги ишларингизга улкан-улкан муваффақиятлар ёр бўлсин деб,

«Иқтисодиёт сабоқлари» сиртқи мактаб конкурси ташкилотчилари.

ЎЗБЕКИСТОН ВИКТОРИНАСИ

1. Ўзбекистон Республикаси қачон Мустақилликка эришди?
2. Ўзбекистон Республикасининг ер майдони неча квадрат километр?
3. Республикаимизнинг аҳолиси неча миллион кишини ташкил этади?
4. Республикаимизнинг ер майдони қайси паст текисликда жойлашган?
5. Ўзбекистон Республикаси қайси давлатлар билан чегарадош?
6. Республикаимизнинг биринчи пойтахтини биласизми?
7. Республикаимизнинг қандай йирик дарёларини биласиз?
8. Ўзбекистоннинг қайси сув омборларини биласиз?
9. Ўзбекистоннинг герби, байроғи, мадҳияси нечанчи йилларда ташкил топган?
10. Буюк ўзбек астрономи номи билан аталувчи халқаро кенглик станцияси қайси шаҳарда жойлашган?

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda).

Ular minbarga yaqin kelishgach «Naynov» sakrab pastga tushib lektorga yelkasini tutadi. O'ta takabbur lektorni minbar yoniga boshlab keladi. U o'sha davr dohiylariga taqlid qilib, boshidan shlyapasini olib, zaldagilarga «salom» yo'llaydi. So'ng minbarga joylashib olib, katta papkani ochadi, o'zini tanishtiradi:

- Bizning padari buzrukvorimiz Abdulla Qahhorovich bo'ladilar. U kishi mas'ul topshiriq bilan kaminani shu tomonga yo'lladilar. Endi, sizlarning xizmatlaringizga tayyormiz. Darvoqe, bugungi leksiyamizning temasi ya'ni sarlavhasi «Oila xo'jaligini tebratishda shaxsiy xotinning roli va mas'uliyati!»

Shundan keyin lektor «Nutq» hikoyasidagi «o'z» monologini o'qiy boshlaydi. Bu masalada xotini tomonidan yo'l qo'yilayotgan juziy kamchiliklarni barmoqlab sanab ko'rsatadi. Bundan «nervi» buzilib, Abdulla Qahhorovichdan yashirincha to'rt marotaba kasalxonada davolanib chiqqanini aytadi...

Oxir o'zidan-o'zi jazavaga tushib «gapiraversam tars yorilib ketaman» deya minbar chetidagi oldindan tayyorlab qo'yilgan tepki-moslamaga musht uradi. Shunda o'qdoniga porox to'ldirilgan qo'shog'iz miltiq otilib, gullar bilan bezatilgan minbar «portlaydi», bir-biriga omonat kashaklab qo'yilgan fanerlar to'rt tomonga sochilib ketadi. Varanglagan ovoz, uning ustiga porox tutuni basharasiga urib xuddi negrga o'xshab qolgan «lektor» - Nig'mat qo'ltig'idagi papkadan sochilib ketgan qog'ozlar quyuni ichida bejo hatti-harakatlar qilib yurgani yig'ilganlar o'takasini battar yorib yubordi, zalda g'ala-g'ovur boshlandi.

Ayollarimizni xursand qilmoqchi bo'libmiz-u ularni vahimachi bo'lishligini

hisobga olmagan ekanmiz: bundoq qarasak, birinchi qatorda o'tirgan katta ilmiy bo'lim mudirimiz Raisa Ginnatullayevna, uning yonidagi hindiy tili bo'yicha direktor o'rinbosari Reva Izraylovna ham indayolmadi. Bechora Galina Mixaylovna nimalarnidir deya tushuntirmoqchi bo'lgandi, boshliq bir o'shqirib berdiki... u, tushunadigan odamlar toifasidan emasdi...

Ertasiga uzoqqa cho'zilgan partiya majlisi bo'ldi. Yana biz xom sut emgan bandalarini xudoning o'zi asradi partiya a'zosi emasdik... Maxsus qaror bilan ansambl faoliyati to'xtatildi. Maktab klubiga gulf solinib, uning kaliti eshagining sha'niga nohaq tanqid so'zi aytilgani uchun bizdan noroziligi hali bosilmagan qorovul Ravshan aka ga berib qo'yildi.

Partiyani sharaflavchi «Hallala-ho'p» ashulasini aytishga shay turgan G'ulomjonning po'rim oppoq kiyimlari ham porox qurumidan rasvo

bo'ldi.

Zalni Mansurovning yer tepib aytayotgan chinqirig'i buzdi:

- O'rtoqlar, bu nimasi! Sovet lektorlari ustidan kulish mumkinmi! Kim huquq berdi bularga? Uning ustiga mana bunday portlashlar uyushtirish - bezorilik! Uchta partiya a'zosidan ajralay deb turibmiz. Bu o'zboshimchaliklarga endi chek qo'yish kerak!..

Maktabdagi noxushlik shahar boshlig'ining qulog'iga ham yetib boribdi. O'rta bo'y, sarg'ishdan kelgan, badjahlgina odamning shaxsan o'zi kelib, ta'lim-tarbiyaviy ishlar ancha bo'shashib ketganiga sabab bo'layotgan «kamchilik»larni darrov aniqladi: o'zbek va rus tillaridan tashqari «chet» yozuvlarni va shunga

aloqador suratlarni bitta qo'ymay oldirib tashladi. Direktor Bo'rixo'ja aka gunohkorona bosh egib turaverdi. Reva Izraylovna ham indayolmadi. Bechora Galina Mixaylovna nimalarnidir deya tushuntirmoqchi bo'lgandi, boshliq bir o'shqirib berdiki... u, tushunadigan odamlar toifasidan emasdi...

Ertasiga uzoqqa cho'zilgan partiya majlisi bo'ldi. Yana biz xom sut emgan bandalarini xudoning o'zi asradi partiya a'zosi emasdik... Maxsus qaror bilan ansambl faoliyati to'xtatildi. Maktab klubiga gulf solinib, uning kaliti eshagining sha'niga nohaq tanqid so'zi aytilgani uchun bizdan noroziligi hali bosilmagan qorovul Ravshan aka ga berib qo'yildi.

Dadaxon NURIY

TINCHIMASLARNING YANGI REJASI

Sovet targ'ibot-tashviqot sistemasining bir maromda qaytarilib turadigan g'aroyib yo'nalishi bor: har davrning o'z dolzarb «muammosi» va uning fidoyi jonkuyarlari yaratilib, butun diqqat-e'tibor, maqtov o'shalarni sharaflashga qaratiladi. Bu «an-ana» maamlakatga ko'mir zarur bo'lib qolganda, Staxanov va uning izdoshlarini ko'tar-ko'tar qilishdan boshlangan bo'lsa ajab emas.

Oltmishinchi yillarning oxiriga kelib navbat shohsupasiga kosmonavtlar, makkajo'xori ekuvchilar shu bilan alpinistlar chiqishgandi.

Makkajo'xorichilik ilg'orlari o'z ekinlarini parvarishlab, ikki metrdan ziyod o'stirishga qancha harakat qilishmasin, baland tog' so'qmoqlarida kelib, «Sovet kishilarga xos matonat bilan» yangi cho'qqilarni kashf etayotganlar oldida ojiz edilar.

Ayniqsa, bu guruh yoshlar olis oltoydagi odam oyog'i yetmagan tog'larning noma'lum so'qmoqlari bo'ylab yo'lga tushib, sirli suratda bedarak yo'qolganliklari... ularning qahramonliklari haqida gazetalar tinimsiz yozar, radio gapirardi... Buning zamirida hamma kosmonavt yoki makkajo'xorikor bo'lishi shart emas, yer bilan osmonning o'rtasida turib ham nom chiqarish yo'lari mavjud degan ishora borday edi. Bizlar endi shu yo'lni tanlab, Mansurov domlani dog'da qoldirmoqchi, maktab jamoasi oldida kimligimizni yana bir bor ko'rsatib qo'ymoqchi bo'ldik: Toshkentdan yuz chaqirimcha nari Bo'stonliq tog'lari orasidagi afsonaviy Oynatog' cho'qqisini zabt etib, bayroq tikmoqqa tayyorgarlik ko'ra boshladik.

(Davomi bor).

SHAYTON MALAYLARI

Aziz bolalar!

Erkin Siddiqov - uzoq yillardan beri badiiy ijod, adabiy tarjima va o'zbek xalq maqollari, matallari, ertak va afsonalarini to'plab, kitob holida chop ettirib kelayotgan amakilaringizdan. Erkin aka hozirgi kun muammolariga bag'ishlangan ocherk va badialar ham ijod qilib turadi.

ERKIN IJOD SOHIBI

Chunonchi, muallifning yoshlar nashriyotida chop etilgan «Bir kaft tuproq», «Xalq farovonligi yo'lida», «Istiqlol» kabi risolalarida mustaqil yurtimizning mehnatkash, fidoyi odamlari haqida hikoya qilinadi. Uning o'zbek xalq maqollari va matallaridan tuzilgan «Dengizdan qatralar», «Qanotli so'zlar», «Boqiy umr» nomli kitoblari ham allaqachon bolalar va yoshlarimizning sevimli ma'naviy mulkiga aylangan.

Erkin akangiz badiiy tarjima sohasida ham barakali qalam tebratib, o'nlab xorij yozuvchilarining eng sara asarlarini

o'zbek tiliga o'giran. Ayniqsa, uning Siz - bolajonlarga atalgan tarjimalari qiziqish bilan o'qiladi. Mumtoz polyak adiblari Mariya Kovnatskayaning «Plastiljonning boshidan kechirganlari», Yan Bjexvaning «Dog' janoblari akademiyasi» sarguzasht qissalari, rus adiblaridan Issif Dikning «Vertolyotda uchgan echki», A.Aronovning «Sirk keldi», N.Bogdanovning «Dovyurak qiz» L.Voronkovning «Oltin kalitchalar», «Zangori ilon» nomli indoneziya xalq afsonalari kabi roman, qissa va ertaklari Erkin aka qalamiga mansub mohirona tarjimalar sirasidandir.

Erkin Siddiqov ba'zan Siz - aziz farzandlariga atab she'rlar ham yozib turadi. Quyida ulardan ayrim namunalarini e'tiboringizga havola qilmoqdamiz.

Hojiakbar SHAYXOV, yozuvchi, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi.

Эркин СИДИҚОВ

BOLALIK UY CHAG'IR-CHUG'UR

Odob bu bir daraxtdir,
Ming bir shox-butog'i bor.
Bundan qutsiz insonni,
Turmush aylaydi abgor.

Dangasa dardni bilmas,
Bilsa ham pisand qilmas.
Orzusi - yeyish, uxlash...
Yotgan yeridan jilmas.

Ish-amalim maishat,
O'rmayman qo'ng'izdek.
Odamlar aytar emish:
Fe'l-atvori to'ng'izdek.

Tanibdiki esini,
Yaxshilikdan uzoq u.
Kelsa agar qo'lidan,
Islahotga tuzoq u.

Bunkerdagi paxtani
Qo'lda terdik deb yozib,
Qopqonga tushdi G'ani,
O'z-o'ziga choh qazib.

Bolalik uy chag'ir-chug'ur,
Bolalik uy bozordir.
Bolasiz uydan asrasin,
Bolasiz uy mozordir.

TUZINGNI YEB...

Echkining qorni to'yib,
Ma'rashi o'zgarib qoldi.
Bir kuni paytin topib
Egasin suzib oldi.

BETAVFIQ
FARZAND

Olti oy onasiga
Keltirmadi bitta non.
... So'ngra elga osh tortdi,
Bilmam u qanday inson.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

PIRLAR O'GITI

Shayx Zayniddin Toybodiy o'z muridi Temurbekni hukmdorligi bilan tabriklab davlat boshqaruvi xususida unga yo'l-yo'riqlar yo'lladi. Amir Temurni «buyuk zafarlar sohibi» deb atab unga shunday o'git bergan:

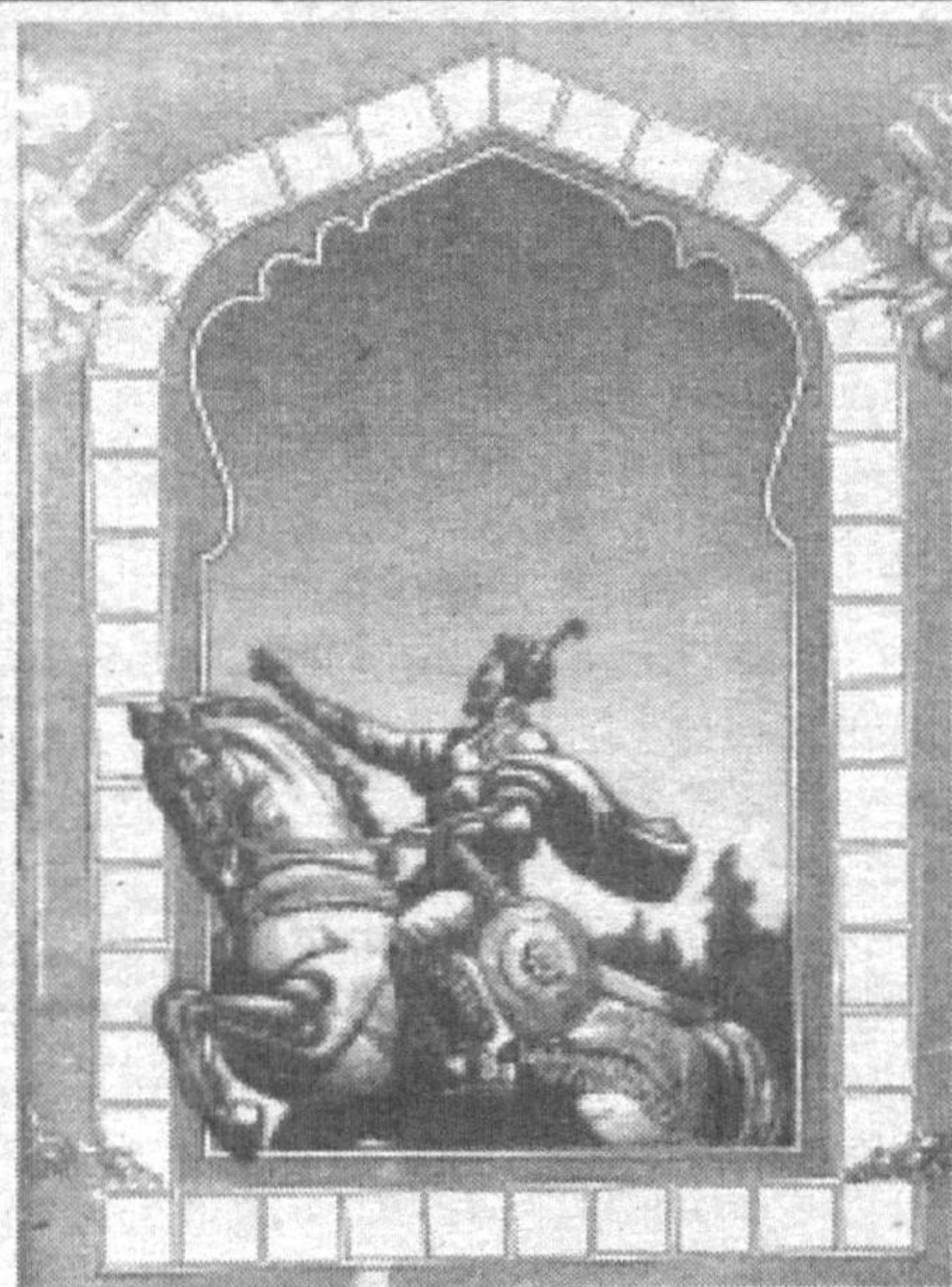
Abulmansur Temur, saltanat ishlarida to'rt narsaga amal qilgil, ya'ni: 1) kengash; 2) mashvaratu maslahat; 3) qat'iy qaror, tadbirkorlik va hushyorlik; 4) ehtiyotkorlik... Qat'iylik, sabr, chidamlilik, sog'ligu sergarlik va shijoat birlan barcha ishlar amalga oshirilur.

21 yoshida uning beliga kamar bog'lab, boshiga kuloh kiygazgan va «rosti-rusti» so'zlari o'yib yozilgan. Sadaf uzukni taqdim etgan shayx Zayniddinning bu o'giti Temurbekning davlat siyosatini belgiladi. Amir Temurning o'zi «Tarjimai holida uch ustoz haqida shunday so'zlarni bitgan:

Saltanatimdin orttirg'on jamiki boyligim va mustahkam ma'volarni etgonim barchasi Shayx Shamsiddin al-Faxuriyning duosi, Shayx Zayniddin al-Toybodiyning himmatidan va bor topg'on barokatim esa yolg'iz Sayyid Baraka sharofatindur».

Amir Temur davlat boshlig'i sifatidagi faoliyatini esa quyidagi so'zlarida bayon etgan:

O'z qudratimni saqlamoq uchun men bir qo'limda adolat sha'nini, ikkilamchi qo'limda beg'arazlik sha'nini tutib, har ikki sha'n bilan butun umr bo'yi o'z

YETTI IQLIM HUKMDORI

yo'limni yoritib yurdim. Barcha qilmishlarimda ana shunday adolat qoidalariga rioya qildim.

TO'XTAMISHXON

1375 yili Oltin O'rda va Oq O'rda xoni O'rusxon o'ziga nisbatan Muxolif ish ko'rayotgan Mang'ishloq hokimi amir To'yxo'jani qatl qildi. Uning o'g'li To'xtamishxon ta'qibidan qochib Movarounnahrğa panoh istab keldi. U Amir Temurning bu o'lkada osoyishtalik o'rnatib kuchli davlat barpo etgani, o'zini odil hukmdor sifatida ko'rsatayotganidan xabardor edi.

Amir Temur 1370 yildayoq Tibet va Irtish o'rtasidagi yerlarda hukmdor jetlar xoni Sulton Qamariddinga qarshi urush ochdi. Poytaxti Qashqir bo'lgan jetlar davlati kuchli bo'lsa ham Temur zarbiga dosh berolmadi. Sulton

Hamdam SODIQOV

Qamariddin Ko'ktepa atrofidagi hal qiluvchi jangda yengilib, davlati Temur qo'liga o'tdi. Uning go'zal qizi Dilshod Sohibqironning haramiga tushdi.

To'xtamish bu ishlardan xabardor edi. U sohibqiron huzuriga kelganida o'ziga qanday muomalada bo'lishlaridan xavotir va hadikda edi.

- Mehmon otangdan ulug' deydilar, xonzoda, - dedi Amir Temur uni ziyofatga chorlab.

To'xtamishga izzat-ikrom ko'rsatildi. O'tror va Sabron viloyatlari hokimligiga tayinlandi.

Och, yupun va so'nik ruhda kelgan To'xtamish Temur marhamati

tufayli tezda o'zini o'nqlab oldi. Katta qo'shin to'plab dushmani O'rusxon ustiga yurish qildi. Ammo u dushmani tajribasi va qudratini hisobga olmay yanglishdi. Qattiq zarbaga uchrab chekinishga majbur bo'ldi. Amir Temur ruhi tushgan sarkardani ovutdi. Urushga puxta taraddud ko'rishi uchun unga yordam berajagini aytdi.

Bu orada Oltin O'rda xoni O'rusxondan elchi kelib Amir Temurdan To'xtamishni ularga topshirishni talab qildi. Ammo sohibqiron bu talabni rad etdi. O'rusxonga qarshi urush e'lon qildi. O'tror ostonasida Oltin O'rda lashkari sohibqiron tomonidan tor-mor qilindi. 1376 yilda O'rusxon o'lganini eshitgan To'xtamish o'z lashkari bilan ikkinchi yurishni boshladi. O'rusxonning o'g'li Temurmaliq uni tor-mor qildi.

(Davomi bor).

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI "KAMOLOT" YOSHILAR IJTIMOIY HARAKATINING DASTURI

V. XALQARO FAOLIYATI SOHASIDA

1. Хорижий ва халқаро ёшлар ташкилотлари билан ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш.

2. Хорижий ҳамда халқаро ёшлар ташкилотлари билан делегациялар айирбошлаш, ўзаро тажриба алмашиш, ёшларнинг халқаро анжуманлари, кўрик-танлов, фестивал ва спорт мусобақаларига ўзининг муносиб вакиллари юбориш.

3. Ёшлар туризмни ривожлантириш, ёшлардан иборат сайёҳлар гуруҳларини ташкил этиш ва уларни хорижий мамлакатларга юбориш масалалари билан шуғулланиш.

4. Хорижий ва халқаро ташкилотлари билан ҳамкорликда маънавий-маърифий, инсонпарварлик тadbirlarini amalga oshirish.

5. Иқтидорли ёшларни хориждаги нуфузли ўқув юртларига юборишда фаол иштирок этиш.

Ўз тақдирини Ватан тақдири билан узвий боғлаган кўп миллатли мамлакатимиз ёшларини мазкур дастурда баён этилган мақсадларни амалга ошириш, янги жамият қуриш, келажаги буюк давлатни барпо этишда ўзига хос мактаб бўладиган "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати атрофида бирлашишга чақирамиз.

UY ILONI ROSTDAN HAM BORMI?

Yoshligimda ko'pchilikdan uy iloni borligi haqidagi gaplarni eshitardimu unchalik ishonmasdim. Ammo yaqinda shunday bir voqeaning guvohi bo'ldimki, hali-hamon uyda yolg'iz qolgani cho'chiyapman...

Kun o'z o'rnini tunga bo'shatib, ko'pchilik uyquga ketgan. Jazirama yoz kunlari edi. Men toza havoga chiqib, aylanib yurardim. To'lin oyning yorqin shu'lasini hovlini yoritib turardi. Shu payt hovlining qayeridanir shivirlagan ovoz eshitildi. Avvaliga uncha ahamiyat bermadim, so'ng

yo'lkani chetida ingichka bir narsaning o'rmalab ketayotganini ko'rdim. Qorong'u bo'lganligi uchun aniq ko'rinmas edi, ko'zlarimga ishonmay yaxshilab qaragam haqiqatdan ham ilon. O'sha paytdagi ahvolimni so'z bilan ifodalab berolmayman. Juda ham qo'rqib

ketdim. Dahshatga tushib «oyi» deb baqirib yuboribman. Bu orada ilon mening xonamga kirib ketdi. Ilon zina

oshib uyga kirganini aniq ko'rdim, ammo dadam hamma yerni ag'dartot'ntar qilib tashladilar, lekin ilon hech qayerda yo'q edi. Uning qaysidir bir burchagidan chiqib ketgan desak, uyimizda no'hatdek ham teshik yo'q edi. Ilonni topisha olmagach, ko'zingga ko'ringandir-da,- deb qo'ya qolishdi. Men esa o'ylab o'yimga yeta olmasdim. Axir

ilonning zina osha uyimga kirib ketganini o'z ko'zim bilan ko'rdim-ku. Chor-atrof tinchib qolganda qayerdandir ilonning shivirlagan ovozi eshitilgandek bo'laveradi. Bu haqiqatdan ham ilonmidi yoki menga shunday tuyuldimi, hali-hanuz tushunolmayman.

Shahlo MUTALOVA.

Ochil dasturxon

«KODE»

PIROJENOYESI

Masalliq: 1 ta tuxum, 200 gr. margarin, 200 gr. qatiq, 3 st. un, choy qoshiqda soda va vanilin.

Tayyorlanishi: Tog'orachaga un solib margarinni ham to'g'rab yaxshilab kukun simon qilib uqalanadi. Qatiqqa soda solib uni ham tog'orachadagi massalliq ustiga solib yumshoq xamir qoriladi. Xamirni ozgina tindirib 6-7 zuvalachalarga bo'lib qo'yamiz. Xamir yoyilib ichiga nachinka sepiladi.

Nachinkasi; 100 gr. margarin 1 st. un bilan uqalanadi. Uning ustiga 1 st. shakar va vanilin kukuni, 1 st. yong'oq va 1 st. magiz solib yaxshilab aralashtiriladi.

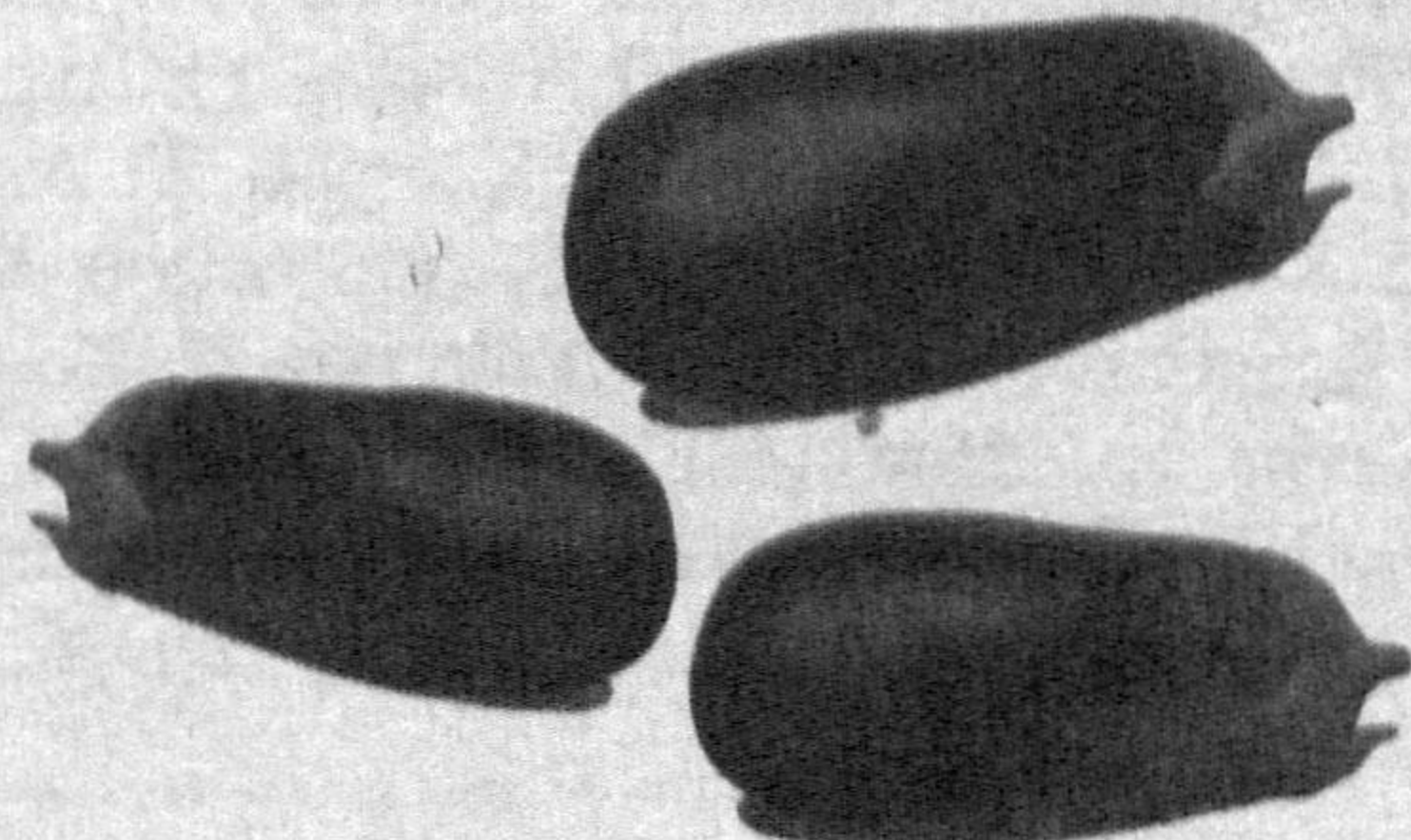
So'ng har bir zuvalachani jo'va yordamida yoyib ichiga nachinka sepilib xonim o'ragandek dumalatib o'raladi. Gaz patnisiga terib rombik shaklida kesib ustiga tuxum surib yuboriladi. Gazga 30 daqiqa o'ra olovga qo'yiladi.

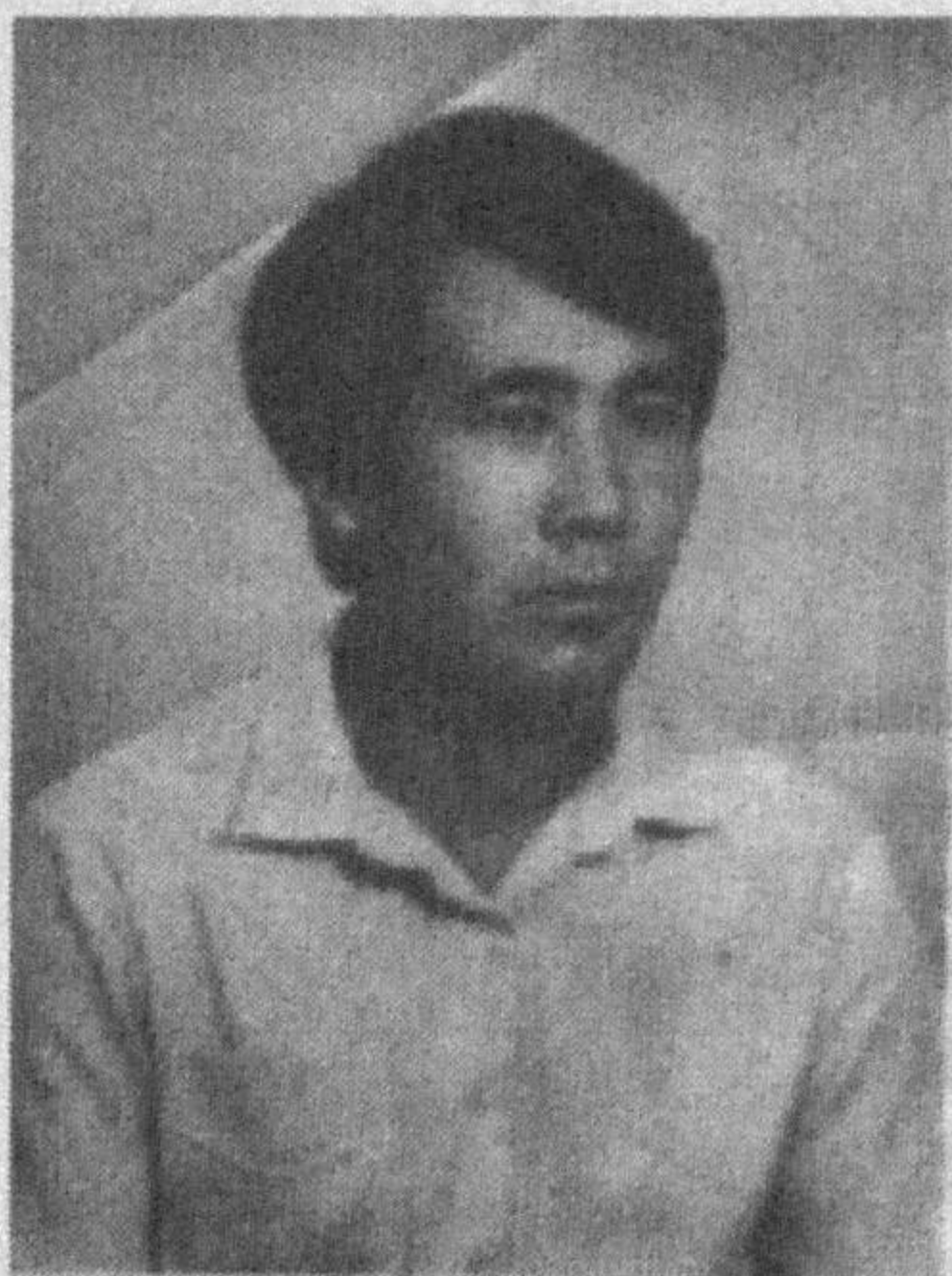
«BAQLAJON»

SALATI

Masalliq: 3-4 dona baqlajon, 1 piyola salat yog'i, 4 dona sarimsoq piyozi, turli xildagi ko'katlar va ziravorlar.

Tayyorlanishi: Baqlajonni yuvib dumaloq shaklida to'g'rab olamiz, tog'orachaga sarimsoq piyozi, turli ko'katlar (ko'p bo'lsa yaxshi) to'g'rab ziravorlar solamiz. Yaxshilab aralashtirilib baqlajon ustiga bir osh qoshiqdan solamiz, tavaga yog' solib qizdiramiz, judayam qizib ketmasidan baqlajonni bir qavat qilib teramiz.

BIZNING TO'GARAK

«Yosh qalamkashlar» to'garagimizning mashg'ulotlariga biron bir taniqli yozuvchi, shoir yoki jurnalistlarni taklif qilish yaxshi bir an'anaga aylanib qoldi. Iste'dodli shoir Turob Niyoz bilan bo'lgan uchrashuvimiz ham bolalarda katta taassurotlar qoldirdi, degan umiddamiz. Chunki

Turob Niyozning bolaligi haqidagi hikoyalarini nafaqat bolajonlar, ularning onalari-yu buvijonlari ham zo'r qiziqish bilan tingladilar.

-Maktabimiz kutubxonasi juda boy edi,-deya xotirlaydi Turob aka.-Mening esa bir oyog'im o'sha yerda edi. Qo'limga tushgan kitobni o'qiyverardim. Bugun olgan kitobimni ertasigayoq topshirib, yangilarini olaverardim. Buni qarangki, 2-sinfacha kutubxonamizda men o'qimagan birorta ham kitob qolmabdi. Hatto bir kuni kutubxonachi opamiz: «Sen ham boshqa bolalarga o'xshab o'ynasangchi» deya tanbeh berganlari hecham yodimdan chiqmaydi...

O'qigan kitoblarni ta'siridanmi, o'zim ham kichik-kichik she'rlar,

hikoyalar yoza boshladim. Yozganlarimni «Gulxan», «G'uncha» jurnallariga yuborardim. Lekin ulardan birortasini ham chiqarishmagan. Shunda ham xafa bo'lmay maqolalar yoza boshladim. Birinchi yozgan maqolam tuman gazetasida e'lon qilinganida quvonganimni so'z bilan ifodalab berolmayman. Keyinchalik sevimli shoiramiz Mukarrama opa Murodova boshchiligidagi «Shu'la» to'garagiga qatnay boshladim. Biz bilan to'garakda saboq olgan Zulfiya Mo'minova, Rauf Subhon singari yosh qalamkashlarning bari hozirda taniqli ijodkorlar bo'lib ketishgan...

Bu gaplarni sizga bejiz aytayotganim yo'q. Ijodkor bo'lishni orzulabsizlarmi, mehnatdan cho'chimang, kitob bilan do'stlashing, she'riy mashqlaringiz, maqolalaringiz chop etilmasa ham tushkunlikka tushmang, qaytanga yanada ko'proq, yanada mukammalroq yozishga harakat qiling. Toki, «ijodingizdan namunalar bering, chiqaraylik» deya sizning ketingizdan yurmaganlaricha, tinchimang...

Shoirning bu gaplari bolalarni to'liqlantirib yubordi. Chunki oralarida, «Mening she'rim chiqdimi? Maqolam chiqmadi-ku» deya surishtiraveradigan, ranjib qoladiganlari ham oz emasdi-da.

Uchrashuvimiz odatdagidek she'rxonlikka ulanib ketdi.

Feruza JALILOVA.

TOSHKENT MADHI

Turob NIYOZ

Husnni go'zal oydan, atir guldin olgansan,
Shundanmi, yuraklarga mangu otash solgansan,
Azaldan sharqda mashhur, mash'al bo'lib qolgansan,
Mening go'zal Toshkentim, mening g'azal Toshkentim.

Kechang kunduzdan go'zal, kunduzing kechalardan,
Yurganimda yayrayman orasta ko'chalardan,
Aytidilar tenggi yo'q deb so'rasam nechalardan,
Mening go'zal Toshkentim, mening g'azal Toshkentim.

Bag'ringda buyuk zotlar ruhi kezib yuribdi,
Ulug' Temur tulporida mag'rur qarab turibdi,
Aytinchi, qaysi avlod shunday shahar ko'ribdi,
Mening go'zal Toshkentim, mening g'azal Toshkentim.

Aytaversam birma-bir so'z yetmas ta'rifingga,
Mingta doston yetmaydi o'n yillik tarixingga,
Hech qachon ko'z tegmasin istiqlo - sharafingga,
Mening go'zal Toshkentim, mening g'azal Toshkentim.

SAFAR BOBOMGA

Sizning qutlug' umringiz
Shamoldek o'tib ketdi.
Necha-necha dillarni,
Yig'latib vayron etdi.

Bobojonim ruhingiz,
Yo'l olgay jannat tomon.
Sof, musaffo umringiz,
Jannatda doim omon.

Bobo o'chmas nomingiz,
Mangu qolgay dillarda.
Hikoya, she'rlaringiz,
Burro-burro tillarda.

Bobojonim siz saxiy,
Ko'ngli yumshoq edingiz.
Ko'rgim kelganda borsam,
«Shoir qizim» derdingiz.

Bugun «shoir qizingiz»
Sizga atab she'r yozar.
Ruhi-pokingiz go'yo
Turadi tashlab nazar.

Zumrad TO'LABOYEVA,
Toshkent viloyati,
O'rtachirchiq tumanidagi
14-o'rtta maktabning
5-sinf o'quvchisi.

VENGERCHA BOSHQOTIRMA

У	З	Б	И	Т	А	Я	Я	И	Л	И	Я	У	Р
Н	О	Е	К	Я	Л	И	О	Н	А	Н	И	М	А
Я	Т	С	И	И	Г	Я	П	Я	Г	И	Я	П	В
И	А	Р	А	Н	Е	Р	Н	И	У	Т	Р	О	С
Ц	Н	Ф	П	С	И	М	А	Г	Р	А	Л	Р	Т
Н	Г	А	И	Я	И	Х	Н	Е	Ж	И	Л	Б	А
У	Р	М	Б	О	Т	И	Т	Ю	А	Я	К	У	Э
Ш	Е	М	Я	Я	А	Н	О	Г	З	О	Н	О	Р
Е	К	А	И	Я	И	А	С	И	Б	И	Р	С	И
А	Г	Е	Р	А	В	А	И	Н	Е	В	О	Р	А
А	И	Н	Х	И	Б	Я	Н	Ц	Й	Ш	И	Л	Л
Л	Г	А	Т	Е	О	И	Р	А	В	Е	С	У	Э
С	Н	А	П	Н	С	Т	В	М	А	Н	Е	Т	У
О	А	Б	Е	Ш	Т	Е	А	Н	Д	Я	И	К	Р
А	И	С	Н	Б	Н	Й	Р	А	А	К	Я	Г	Р
А	Б	Л	А	О	Л	Г	А	К	С	А	И	Ц	Е
Ч	Р	А	Н	Я	Я	А	Д	Н	И	И	Я	Я	И
А	А	Б	А	И	И	Р	О	Н	Е	З	А	А	Н

Ushbu boshqotirmada 35 mamlakatning
nomi yashiringan.

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining
gazetasi

Muassislar:
**O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
DAVLAT MATBUOT
QO'MITASI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI
VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR
IJTIMOIY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI**

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Komil YUSUPOV,
Mukarrama
MURODOVA,
Sunnatilla QO'ZIYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib
sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida 58.519
nuxxada ofset usulida
bosildi.
Korxona manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № Г-2792
Gazetani
Muhabbat
MAHSUDOVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Feruza ODILOVA

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-62-34.
144-63-08

GAZETAMIZNING 13 IYUL SONIDA CHOP ETILGAN BOSHQOTIRMANING JAVOBLARI:

Bo'yiga: 1. Majnuntol. 2. Zaxa. 3. Madh. 4. Duma. 5. Lain. 6. «Metallurg». 7. Olmaxon. 9. Avroqchi. 13. Trap. 14. Umesh. 16. O'tinch. 17. Idris. 20. Julqunboy. 21. Kampala. 22. Arza. 23. Avra. 24. Aylana. 25. Xarmozavr. 30. Nasl. 31. Arish. 32. Itob. 33. Kasr.

Eniga: 1. Mulozim. 4. «Dilorom». 8. Xodimchi. 10. Nag'ma. 11. Navha. 12. Abbaf. 14. Umaro. 15. Rim. 18. Linotip. 19. Shudring. 20. «Jakonda». 23. Armitabx. 26. Zar. 27. Parma. 28. Akkra. 29. Nolon. 33. «KamAZ». 34. Ajratma. 35. Yig'ilish. 36. Baravar.